

# مجموعه سنون

از

جمعیت علمیه عثمانیه

اوچونجی سنه

نومرو ۳۳

رمضان

استانبول

جمعیت علمیه عثمانیه مطبعه سنه طبع اولمشدو

۱۲۸۱

وارملاحظه ایله . ارتق بودر جده برعلاقه نك انقطاعنی فرصت  
 اتخاذ ایدرك عالمدن قطع علاقہ الملك پك معقولدن  
 میلورد ایگمزه دنس دیادن تظهرله دهاصفوت وطهارتلو برعقاه  
 لابق اولسد یغمزی تیقن ایلورم . فضیلت بورایی بزه ازانده وقدر  
 تحریری اشارت ایدورم . بزی برلشدیرن حب حقیقی اخر نفسی  
 دخی برلشدیرسون . محبت صحیحه ایله بری برینی سون ایکی محب صادق  
 بزی برلی قوجاغنده کندواراده لرله تکمیل حیات ایللری و نفس  
 واپسینلرینی بری برینه قاعده لری و کویا یکدیگره معانی بولسان ایکی  
 جانی قفس تندن برلطفه ده اوچورملری نه شوق انکیز ارزودر .  
 بو مقوله لك اخر وقتلرینی نه مقوله زحمت و نه درلو مشقت اخلاص  
 ایده میلور . بو طرز ایله دیادن رحلت ایدنلر نه دن ایریلورلر برلکده  
 کیدر و کبروده هیچ برشتی براقرزلر . (ادهم پرتو)  
 عن اعضای دیوان محاسبات

(مابعد)

(آیا صوفیه)

صحنك جانب عین و یسارنده و بیوك دستكرا اراننده سكرنیشل  
 ستون واردركه بونلر ایانلوغدن جاب اولمشدر . ارتفاعلری قرق  
 ایکی و قطرلری درت بحق قدمدر . قاعده لرینك اشاغی طرفی مرمر  
 و یوقاریلری پرنجدرو باشلری بیاض مرمردن نفیس ایشلمشدر .  
 اشو ستونلرك و صحنك كوشه لرنده واقع درت نیم دائره ده موجود  
 سكرن قزل سماقی دیركك اوزرنده التبشردن اوتوز الی یشل اعلا  
 ستون اولوب ارتفاعلری یكرمی درت و محیطلری یدی قدم سكرن

بر مقید و بونلردن قالدجه اوله رق غرب طرفده بیوک قیو اوزرنده  
یان یانه متصل ایکبشردن درت و بونلرک ایکی یانلرده بر ادم بویندن  
یو کک اولوب قنار وضعنه مخصوص دیگر درت که جمعاً قرق درت  
یشیل ستون و ازدر بونلرک کافه سی طبقه ثابته نک صحن طرفده  
واقع اولوب قنار وضعنه مخصوص اولان مذکور درت دیر کردن  
ماعداسنک بعضاری بیوک قبه یی و بعضاری دخی درت نیم قبه یی  
حاملدرلر.

طبقه ثابده محراب نیم دائره سنه قدر ممتد برو بو طبقه نک بالاسیله  
قبه یی دایر امدادار احاطه ایتش ایکی که جمعاً اوج صره دهلیز  
واردر. جامعک زمینی الشده اون یدی قیم عمقیده غایت جسم  
بر صهریح اولوب بونک اغزی غرب طرفده واقع ایکی دستک  
اراسنده در. جامعک زمینی سر ایا بیوک قطعده مر مر لایله دوشمنش  
و بونلرک اوزرنده نفیس و کرانهها اناطولی قالیچه لری فرش اولمشدر.  
صحنک جانب غربیسی عین و یسارنده کائن ایکی نیم دائره داخلنده  
یکپاره بر بیوک مر مر کوپ واردر. بونلر مجرای مخصوص ایله خارجدن  
کلان صوایله طولوب جماعت مصلقارندن تجدید وضو و دفع عطش  
ایدرلر. اشبو کویلری سلطان مراد ثالث حضررتلری مر مره  
جزیره سنده اعمال ایتدیرمشدر. سالف الذکر درت دستک پیشکاهنده  
اوج ارشون ارتفاعنده متعدد دیرکلر اوزرنده مستند درت محفل  
و شمال طرفده درت ستون اوزرنده بر کرسی اولوب بونلر کافه  
مر مر در و محفل شاهانه مقابلنده واقع منبر دخی کذلک پیاض  
مر مر دن اوله رق غایت مصنع و مذهبدر. غرب طرفده کی اورتیه  
قیونک قنادو پروازلری پریم قاباودر و بونک ایکی جانبده بولسان

دیگر ایکی قبونک قنادری کذلک پرنج قابلو اولوب پروازلی یشیل  
طاشنددر. *معمولاً چو ایشاق و شمس و قمر و کواکب و سیارات و کائنات و عالم و دهر و*  
هر بردستکدن شمال و جنوب دیوارلینه برزگر تمهید اولمش  
اولغله جامعک جهت شمالیه و جنوبیه سنده اوچردن جمعاً الی جناح  
تشکل ایتشددر. بونلرک دردی جامعک درت گوشه سنده اولان درت  
نیم دائرهک وراستده وایکیمی دخی یکدیگری مقابلنده اولهرق جانب  
شمال و جنوبیه واقعدر.

اشته صحن جامع ایله جانب شمال و جنوبیه واقع مذکور ایکی جناح  
بر شکل چلیپایی تشکیل ایلدیکنن بالاده ذکر اولندیغی وجهله  
بنانک خاچواری اولسی بوندن عبارتدر. گوشه لوده واقع اولوب  
مربع الشکل بولان مذکور الی جناحده اوچنی تختانی و اوچی فوقانی  
اولهرق التبشردن جمعاً یکرمی درت پنجره وارددر. بونلردن شمال  
شرقی طرفنده اولان ایشانی صورهک اوزنه پنجره منی دیگر لایینه ثبته  
بر مقدار بیوک اولوب صغوق پنجره اسمیه معروفدر. ایشبو گوشه  
جناخلرینک زاویه لنده بوردن اون الی ستون وارددر. بونلرک  
ارتفاعلری اوتون الی و قطرلری اوج قدم اوج ربع اولوب اوزنه ده  
بولان سکرزی اسطوانی و شرق و غرب دیوارلری طرفنده واقع  
دیگر سکر قطعده سی چار گوشه در. بونلردن شمال غربی گوشه سنده  
اولان دیرک قاعده سندن برار شون یوقارییه قدر پرنج قابلودر.  
بوکا درز دیرک قسیمه اولوب تبرکا زیارت اولوز. غرب طرفنده واقع  
ایکی جناحک حصیر اوده منی طرفنده اوچر قیوسی اولوب بونلرک  
پروازلی بیاض مرمر و قنادری پرنج قابلودر. *معمولاً چو ایشاق و شمس و قمر و کواکب و سیارات و کائنات و عالم و دهر و*  
شرق طرفنده اولان دیگر ایکی جناحدن شمال طرفنده کی جادهیه

خروج ایدر حنکار قپوسی و بو قپونک داخنده شمال دیوارندن  
محراب نیم دایره سنه قدر متمد اوچی ایشیم و ایشی پیلانطیر طاسندن  
سکز قطعه نفیس ستون اوزرینه افشا اولغش بر محفل شاهانه  
واردرد. بونک جهت جنوبیه سنه واقع دیگر جناحک بری جنوب  
و دیگر شمرق طرفنده ایکی قپوسی اولوب شرق طرفنده کینک  
خارجنده ایکیسی قزل سماقی و دردی بیاض مرمر دن الی قطعه  
ستون واردرد. ایشو قپونک زمینی براز الحقدده واقع اولدیغندن نردبان  
ایله نزول اولتورلار. ~~مذکور کوشه جناحلرینک اراننده بولنان ایکی جناح مستطیلدر.~~  
واهر بریسنده دروزدن جمعا سکز قطعه اسطواقی دیرک واردرد.  
اشبودیرک لک ارتفاعلری دیگر لری کی اوتوز الی و قمار لری اوج قدم  
اوج و بعدرد. بونلر جناحین مذکورینک ایکی صره اوزره اورتیه سنه  
واقعدر و جناحیندن هر برینک ایکی صره ده اون ایکیدن جمعا  
یکری درت پنجره سی واردرد. شمال طرفنده و کلا قپوسی استیله معروف  
بر قپو اولوب بونک عقابنده یعنی جنوب طرفنده دخی اوائلده بر قپو  
اولدیغی کتب تواریننده منقولدر. صحنک ایکی بان طرفنده واقع کرل  
موزائق ایله مزین اولدیغی مثلاًو جامعک داخله جوانب اربعه سی  
و دستکریایت فصیح اوله رق رنگارنگ احجار نقیشه ایله قابلمشدر.  
حصیر اوه سنک ایکی اوجنده یعنی اجانب شمالی و جنوبیسنده برز  
کوچک قپو اولوب بونلرک داخلاننده پیش قدم غرضسنده آت ایله  
صعود اوله ییله جک درجه ده مستوی و سکز کره طولاشسور برز  
نردبان اولوب بونلرله طبعه ناییه حقیقورل اوائلده طبعه مذکوره  
حقیقی اوزره اساطر طرفلردن دخی نردبان اولدیغی هر وی ایسنده

غالباً بعده بونلر عدم لزومه و یا خود بنانک تحکیمی مقصدینه منی  
 سده اولمشدر. البوم ذکر اولنان ایکی نزدیکان بشقه جنکار قیوسی  
 طرفدن دخی دیگر برزدبان واردن  
 طبقه ثانیه نك زمیندن ارتفاعی طقسان یدی و بوندن کرلک بالاسنه  
 قدر قرق بش قدم اوج ربعدر. جهت غریبه سی اتی البیان  
 برنجی حصیر اوه سئک اوستی اولوب وسعتلری مساویدر و جهت  
 شمالیه و جنوبیه سی سالف الذکر جناح لک اوستی اولوب عرضلری  
 التشر قدمدر و طبقه ثانیه نك اطرفده صحنه ناظر قرق و ایکی  
 یانارنده یکر می درت دیرک اولوب طبقه اولاده دخی قرق دیرک  
 اولدیغندن جامعده موجود دیر کرک مجموعی یوز درت قطعیه بالغ  
 اولور. طبقه ثانیه نك جانب جنوبیسنده دستک ایله دیوار اراستنده  
 اولوب یکر می قدم عرضنده بولنان کچید محلنده جنت وجهنم قیوسی  
 نامیه معروف بر مر مر پرده اولوب بو وجهله طرف جنوبیسی  
 ایکی یه منقسم اولور. شمال و جنوب طرفلرند یکر می دردردن  
 قرق سکر و جانب شرقیه اون ایکی و جانب غریبه الی درت که  
 جمعاً یوز اون درت پنجره واردن زمینی اون اوج قدم طولنده  
 بیاض مر مر لاله تفریش اولمشدر.  
 مقدملری بو طبقه نك اوزارنده شمالاً و جنوباً نیوک کرلر دن صحنه  
 ناظر اوله رق محفل نسا طبقه ثانیه سی اسمیه بر طبقه دخی اولوب  
 انجیق اسکره بونک عدم لزومه و بنانک تحکیمی مقصدینه منی رفع  
 اولمشدر. کرلک اساسندن بالاسنه قدر یکر می قدم ارتفاعنده بر  
 مقدار ایچرو طرفنده اوله رق قبه نك ایکیجی دفعه انشاسنده بر  
 دیوار انشا اولمش اولدیغندن صحنه نك بالاسی بیضی السکل اولمشدر.

مذکور ایکی دیواره تحتانی یدیشرو فوقانی بشردن جمعی بکرمی  
درت پنجره واردر. تفصیلات سالفه دن دخی اکلا شیله جغی و جهله  
الیوم ایا صوفیه نك هر طرفنده موجود پنجره لك عددی جمعی ایکی  
یوز قرق یدی به بالغ اولور. فقط یوناردن بعضیلری بنانك رصانقی  
ایچون خارجنده انشا اولنان پاییندرل مناسبتله قیامشدر. مع مافیه  
جامعك رونق و لطافتنه خال کلیوب شمیدی دخی غایت مفرح  
و ضیاداردر.

اشاغی قانتك جهت غریبه سنده بری برینم متصل ایکی حصیر  
اوهسی اولوب برنجیسی صحن جامعه ملاصقدر و طولی التمش  
و عرضی اون مترودر. کمری موزائق و دیوارلری رنگارنگ احجار  
نفسه ایله مزیندر. طرف شمالی سنده داخلی و خارجی ایکی قیوسی اولوب  
خارج طرفنده واقع قیونك زمینی هر تفع اولدیغندن بوندن داخلی  
قیویه اون بر قدمه لی بر نردبان ایله نزول اولور و طرف جنوبی سنده  
كذلك چفته قیوسی اولوب بوندن هرور ایله حولی به خروج  
اولور. جانب جنوبی سنده واقع باب خارجی هر فصله بر اریزه  
باتمش اولدیغندن یزه بتان قیوسی اسمبله مهر و فیدر. مذکور قیو  
قیانبله میوب دائماً اچیق طور. اشبو حصیر اوه سنك طرف جنوب  
غریبی سنده بیاض هر مرر ستونلر اوزرنده كذلك هر مردن انشا  
اولمش کوزل بر محفل واردر.

ایکینچی حصیر اوهسی برنجیك جانب غریبی سنده واقع اولوب بش  
قیو ایله یکدیگرینه ملاصقدر. اشبو قیولك اورتده کی دیگرلینه  
نسبتله بر مقدار بیوك اولوب ارتفاعی اون سبکز قدمدر و محل  
مذکور عرضاً التی و طولاً قرق مترو و سه سنده در و برنجی حصیر

اوه سی کی موزائق و احجار نفیسه ایله مزین دکلدر: بونک غرب  
 طرفده اوج قیوسی اولوب اورتده کی مدرسه حوالیسنده و شالده کی  
 سوقاغده و جنوبده کی جامع حوالیسنده چقارلر: *هذه هي حارة*  
 ایوم جامعک موجود اولان قبولری جمعا یگرمی اوجه بالغ اولوب  
 بونلردن اون ییدینسی غرب طرفینده و ایکینسی شرق و ایکینسی  
 جنوب و ایکینسی شمال طرفینده در: مقدمه شرق و جنوب طرفلرنده  
 ایکیشر و شمال طرفینده برقیو دها اولوب مؤخرأ بعض اسبابه منی  
 سد اولنشدن: ایکینجی حصیر اوه سنک خاربنده و اورتده قیوسنک  
 طرف جنوبیسنده سالف الذکر صهر یجک بر صریده اون بر صلیخی  
 اولوب بوکا اون ییدی قدمه لی واسع بر زردبان ایله نزول اولنور:  
 اوانلده مدرسه حوالیسی اورتده سنده طاس و قدح معناسنه اولان  
 فیال اسمیله معروف و یشم طاشدن مصنوع غایت مکلف بر حوضی  
 اولوب اطرافینده احجارن معمول ارسلانلرک اغزلندن جریان ایندن  
 صولز ایله طول ایدی و حوض مذکورک اطرافینده لسان یونانی  
 اوزره زیرده مسطور عبارتة مقلوبه نقش او انش ایدی: *νῆπιον*  
*ἀνομήματα, μὴ μέγα, μὴ μέγα* بونک معناسی بالکز وجهی غسل ایتمه  
 قیاسی دخی غسل ایندیکدر: بعض مؤرخلرک قولنه **کوره**  
 عبادتخانه مذکوره کیرن جماعت حوض مذکورده اللربنی و یوزلرینی  
 غسل ایتمکلی و حوض مذکورک غرب و شمال و جنوب طرفلرنده  
 اوستی کرلی بر صره سنون موجود اولدیخی دخی مسطور کتب  
 توارینددر:  
 ایاصوفیه نک هر گوشه سنده بر شرفه اودرت منساره سی واردر:  
 بونلردن حنکار چاده سی طرفینده یعنی جنوب شرقیسنده یونانی

ابو القحطین سلطان محمد خان حضرت تلی طرز قدیم اوزره طوغله دن  
انشا ایتمش و دیگر ی باب همایون طرفنده یعنی جانب شمال شرقیه  
اولوب سلطان سلیم ثانی حضرت تلی سکنان سکر تاریخنده بیاض  
طاشدن بنا ایشدور و طرف غریبنده ایکنجی حصیر اوه سنک ابکی  
طرفنده واقع دیگر ایکجسی دخی فاتح شریان سلطان مراد ثالث  
حضرت تلینک اوره می اوله رق هجریک طغوز یوز طغسان سنه سنده  
سرمای میدان ظهور اولمشدر:

جامع مذکورک بناسندن بو آه کلنجیه قدر یعنی بیک اوج یوزیکری  
ییدی سنه طرفنده پک چوق صکره تعمیر و ترمیم اولمش اولوب  
باشلیقدلی بروجه اتی ذکر و تعداد اولتور. شویله که اوله تاریخ  
میلادک ۸۶۷ سنه سنده وقوعبولان حرکت اولنده پک چوق یزلری  
چانلامش اولسی اوزدینه تعمیر اولمشدر. ثانیاً ۹۷۵ سنه سی تشرین  
ثانیلک یکری بشنده جانب غریبسنده کی مکر چانلا یوب بوکا مسند  
اولان نیم قبه منهدم اولمش ارمقله تعمیرینه مبادرت اولتوب اتی  
سنده ختامپذیر اولمشدر. ثالثاً ۱۳۱۷ تاریخنده جانب شمال شرقیسی  
اوتوردیغندن شرق طرفنده درت پایند انشاسیله بعض مرتبه  
تعمیم اولمش ایسده یکری سکر سنه صکره مذکور مکر ایله بوکا  
مسند اولان نیم قبه منهدم اولدیغندن تعمیرینه مسارعت اولتوب  
چند سنه طرفنده اتمام اولمشدر. رابعاً ۱۵۷۳ تاریخنده سلطان  
سلیم ثانی حضرت تلی چوق یزلینک تعمیر و تزیینی ایله برابر بالاده  
بیان اولندیغی اوزره غرب طرفنده واقع ایک مناره ایله مدرسه یی  
و دیگر ابنیه خیریه یی انشا ایتدی دیک ایساده شرق طرفنده کی نیم  
قبه برزلله دن ناشی منهدم اولوب یونی متعاقب مشارالیه حضرت تلی

ارنحال دار بقا ایلدیکندن سلطان مراد ثالث حضرتلری قبۀ  
مذکورہ میں مجدد انشا و جامع شریفک سائر نقصانلرینی اكمال  
ایلمشدر. خامسا بوندن اون الی سنہ مقدم طبقہ ثانیہ سی ستونلرندن  
اون ایکبسی بر طرفہ تمایل ایدوب بنا مشرف خراب اولق درجہ سنہ  
رسیده اولدیفندن جنت مکان سلطان عبدالحمیدخان حضرتلری  
زمانندہ فن معماریده ید طولاسی اولان فوساتی معرفتیلہ قرق بیٹ  
کبسه اچہ قدر پاره صرفیلہ ایکسی سنہ ظرفندہ تعمیرات مقتضیدسی  
اجرا قلمشدر.

اليوم اوروپا قطعہ سندہ موجود الك بيوك معابدك جسامتلرینی مبین  
جدولشدر.

| ارتفاع | عرض | طول | موقع                  |
|--------|-----|-----|-----------------------|
|        | قدم | قدم |                       |
| ۴۳۴    | ۵۰۰ | ۶۳۸ | روماده سن پترو کلیسای |
| ۰۰۰    | ۴۱۵ | ۵۷۵ | فلورانسده بر کلیسا    |
| ۴۰۴    | ۲۵۰ | ۴۴۶ | لوندرده سن پول کلیسای |
| ۱۸۸    | ۲۴۳ | ۲۶۹ | ایا صوفیه             |
|        |     |     | (فاردیس)              |

از خلفای اوطه ترجمه باب عالی

(بو دفعه امید برونیدن ورود ایدن بر مکتوبک خلاصه مالی)

مؤخرأ یوزاون درت یاشنده وفات ایتمش اولان بر امامک اکثر جماعتی  
مقدمای عمومی الیهی امامتدن عزل ایله برینه حاج الحرمین بر ذاتی نصب